

SAYI : 95802452-101.07.04-E.6916

BAŞVURU NO : 2017/13245

KARAR TARİHİ : 20/04/2018

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ :

BAŞVURUYA KONU İDARE :

BAŞVURUNUN KONUSU :

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
2005 ile 2013 yılları arasında 3 yıllık fiili çalışması olmadığından bahisle İdare tarafından A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesi verilmeyen başvuranın, ilgili belgenin tarafına verilmesi talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ :

31.10.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran; 2005 yılında C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı (İGU) Belgesi aldığını, 2005 ile 2013 yılları arasında İş Güvenliği Uzmanı olarak çalıştığını, İstanbul'da yetkili bir eğitim kurumundan eğitim aldığını, 2013 yılında B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sınavında başarılı olarak belge almaya hak kazandığını, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belgesinin kendisine gönderildiğini, 2013 yılında 6331 Sayılı Kanunun Geçici Maddesinde getirilen düzenleme ile şartları sağladığı dolayısıyla A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sınavına girdiğini ve başarılı olduğunu, A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesini talep etmesi üzerine B Sınıfı eğitimine katılırken C Sınıfı belgeli olarak çalıştığı sürelerin istendiğini, kendisinin 4 yıllık fiili olarak İş Güvenliği Uzmanı olarak çalıştığını gösteren belgeyi İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne gönderdiğini, idare tarafından bu sürenin 416 gün fiili çalışma sayıldığını ve A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesini hak etmediği bilgisinin e-mail ile gönderildiğini, gerekçe olarak 2005 ile 2013 yılları arasında 3 yıllık fiili çalışma süresinin dolmadığına hükmedildiğini, belirtilen yıllar arasında fiili olarak İş Güvenliği Uzmanı olarak

çalıştığını belgelemesine rağmen kazandığı A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesinin tarafına verilmemesinden mağdur olduğunu belirterek belgenin tarafına verilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun gönderdiği bilgi ve belge isteme yazısına istinaden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından gönderilen 16/01/2018 tarihli yazı ve eklerinde özetle,

2.1. Başvuranın 20/01/2004 tarihli ve 25352 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümleri kapsamında 23/09/2005 tarih ve 2005020236 sertifika numarası ile (C) sınıfı İş Güvenliği Uzmanı olarak yetkilendirildiği,

2.2. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Geçici 5’inci maddesi kapsamında belgesini geçerli hale getirmek için 05/10/2012 tarihli ve 26520 sayılı evrak ile Genel Müdürlüğe başvurarak 2005020236 sayılı (C) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesini geçerli hale getirdiği,

2.3. Sürecin devamında 23/01/2013 tarihinde başlayan 8548 ID numaralı (B) sınıfı İGU eğitimine katıldığı, eğitimi tamamlayarak 18/05/2013 tarihinde yapılan (B) sınıfı İGU sınavına katılarak başarılı olduğu ve tarafına 12/06/2013 tarihli ve 13938 numaralı (B) sınıfı İGU belgesi düzenlendiği,

2.4. Daha sonra, 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik’in Geçici 2’nci maddesinde yer alan “**B sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesine sahip olanlardan; başvurdukları tarihte adlarına 1800 gün prim ödenenler, (A) sınıfı İş güvenliği uzmanlığı belge sınavına, girmeye hak kazanırlar.**” hükmü kapsamında 24/05/2014 tarihinde yapılan (A) sınıfı İGU sınavına katılarak başarılı olduğu ve (A) sınıfı İGU belgesi almaya hak kazandığı,

2.5. Genel Müdürlüğün İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 32’nci maddesi kapsamında kayıtlarında geriye dönük inceleme başlatılarak eğitim kurumlarından (B) sınıfı İGU eğitimi alan kursiyerlere dair evrakların talep edildiği, şikâyetçinin eğitim almış olduğu Başak Çevre Denetleme Sağlık Eğitim Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti. unvanlı eğitim kurumuna da 15/08/2014 tarihli ve 12010 sayılı yazı gönderildiği,

2.6. Anılan kurumdan ilgili eğitime katılan kursiyerlere ait fiili çalışma sürelerini gösterir belgeler 08/09/2014 tarihli ve 34779 sayılı evrak ile taraflarına gönderildiği ve şikâyetçinin evraklarının incelendiği, ancak süresi yeterli olmadığından İSG-KATİP üzerinden kişiye, fiili çalışma sürelerini gösterir evrakları sunması gerektiği ve bu evrakların incelenip uygun bulunması halinde 24/05/2014 tarihli sınavla hak kazanmış olduğu (A) sınıfı İGU belgesinin İSG-KATİP’e tanımlanabileceğinin duyurulduğu, şikâyetçinin, 20/12/2016 tarihli ve 37123 sayılı yazı ile Genel Müdürlüğe (A) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesinin düzenlenmesi talebi ile başvurduğu ancak bahse konu duyuruda belirtilen evrakları göndermediğinden kişiye ilgili evrakların gönderilmesi için 02/01/2017 tarihli ve 28 sayılı yazı ile bilgi verildiği,

2.7. Şikâyetçinin konu ile ilgili olarak kuruma resmi yollarla başvuruda bulunmadığı, mail yolu ile Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ)’nde çalıştığını gösterir evrakı taraflarına gönderdiği,

2.8. Bu sürece paralel olarak Bakanlık Hukuk Müşavirliğinden kişilerin iş güvenliği uzmanlığı ile ilgili mevzuatın yürürlükte bulunduğu dönemlerde yaptığı çalışmalar dışında Danıştay’ın iptal veya yürütmenin durdurulması kararını verdiği dönemlerdeki adlarına prim yatırılarak yaptıkları

çalışmaların bir üst belge sınavına geçişte aranan fiili çalışma sürelerinden sayılıp sayılmayacağı hususunda görüş talep edildiği, Müşavirliğin 25/08/2016 ve 14/04/2017 tarihli görüşlerinde yalnızca Yönetmelik hükümlerinin yürürlükte bulunduğu dönemler itibari ile yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılabileceği ancak iptal ya da yürütmeyi durdurma kararları sonrasında yeni bir düzenlemeye kadar yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılmasının mümkün olmadığını mütalaa edildiği, şikâyetçinin evrakları bu kapsamda yeniden değerlendirildiği,

2.9. Bu kapsamda eğitim kurumundan gelen evraklardan şikâyetçinin 16/06/2006-16/12/2006 tarihleri arasında Balsu Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ. Unvanlı işyerinde, 17/05/2010-17/05/2011 tarihleri arasında Namet Gıda San. ve Tic. AŞ. unvanlı işyerinde, 07/07/2011 tarihinden itibaren de SASKİ’de görevlendirildiğinin tespit edildiği, e-mail ile gönderilen evrakında ise 04/04/200709/08/2011 tarihleri arasında Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünde görevlendirildiğinin anlaşıldığı,

2.10. Şikâyetçinin 16/06/2006-16/12/2006 tarihleri arasında görevlendirildiği Balsu Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ. unvanlı işyerindeki fiili çalışmaları, anılan Yönetmeliğin belgelendirmeye esas maddelerinin Danıştay 10’uncu Dairesinin 28/03/2006 tarihli ve E:2004/6075, K:2006/2159 sayılı kararı ile iptal edilmesinden dolayı şikâyetçinin (C) sınıfı İGU belgesinin geçersiz olması nedeni ile bir üst belge sınıfına geçişte aranan fiili çalışma sürelerinden sayılmadığı,

2.11. Şikâyetçinin 17/05/2010-17/05/2011 tarihleri arasında görevlendirildiği Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş. unvanlı işyerindeki fiili çalışmaları 15/08/2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik” ile geçerli olan (C) sınıfı İGU belgesinin Danıştay 10’uncu Dairesinin 24/09/2010 tarihli ve 2010/2441 esas numaralı kararı ile geçersiz olduğu tarihe kadar değerlendirildiği, bunun da 17/05/2010-24/09/2010 tarihleri arasındaki 131 günlük süreye denk geldiği,

2.12. Şikâyetçinin daha sonra e-posta ile bildirdiği ve 04/04/2007-09/08/2011 tarihleri arasında SASKİ’de görevlendirildiğini gösterir görev yazısı dikkate alındığında anılan işyerindeki fiili çalışma süreleri (C) sınıfı İGU belgesinin 15/08/2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik” ile geçerli olduğu tarihten, (C) sınıfı İGU belgesinin Danıştay 10’uncu Dairesinin 24/09/2010 tarihli ve 2010/2441 esas numaralı kararı ile geçersiz olduğu tarihe kadar değerlendirildiği, bunun da 15/08/2009-24/09/2010 tarihleri arasındaki 406 günlük süreye denk geldiği,

2.13. Şikâyetçinin Namet unvanlı işyerinde göreve başladığı ve görevinin bittiği tarihlerde zaten SASKİ’de çalışıyor olması ve mükerrer olan sürelerin incelemeye dahil edilmemesi sebebi ile kişinin lehine işlem tesis edilerek SASKİ’de yapılan çalışmaları esas alındığı ve bu dönemde yapılan 406 günlük çalışması fiili çalışma süresinden sayıldığı,

2.14. Şikâyetçinin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Geçici 5’inci maddesi kapsamında belgesini geçerli hale getirmek için 5/10/2012 tarihli ve 26520 sayılı evrak ile Genel Müdürlüğe yaptığı başvurudan, (B) sınıfı İGU eğitiminin başlamış olduğu 23/01/2013 tarihine kadar (C) sınıfı İGU belgesi ile görev alabileceği azami sürenin 110 gün olduğu, bu dönemde çalışma yapıldığına dair taraflarına sunulmuş bir evrak bulunmadığı, bu inceleme neticesinde; fiili çalışma süresinin yetersiz olduğu hususunda kişiye şifahen bilgi verildiği, bununla birlikte kişinin Genel Müdürlüğe resmi bir başvurusu bulunmadığından eğitiminin iptal edilmesi hususunda herhangi bir işlem yapılmadığı,

2.15. Daha sonra kişinin Kamu Denetçiliği Kurumuna başvuruda bulunduğu, idari başvuru yolları tüketilmediğinden şikâyetçinin taraflarına gönderilen başvurusu (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı

belgesinin geçerli olduğu azami süreler belirlenerek ve bu sürelerin tamamında çalışmış olduğu varsayılarak incelendiği ve toplam 516 günlük çalışmasının bulunduğu ve en az üç yıllık fiili çalışma süresini tamamlamadan (B) sınıfı İGU eğitimi aldığı tespit edildiği, bu itibarla (C) sınıfı İGU belgesi ile en az üç yıl fiili çalışma süresini tamamlamadan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimi aldığı tespit edildiğinden şikayetçinin eğitiminin iptal edildiği ve bu kararın kişiye 11/10/2017 tarihli ve 85368 sayılı yazı ile bildirildiği, ayrıca Kamu Denetçiliği Kurumuna da yapılan işlemle ilgili olarak 11/10/2017 tarihli ve 85384 sayılı giden evrak ile bilgi verildiği,

2.16. Sürecin devamında 06/11/2017 tarihli ve 117260 sayılı evrakla başvuranın idarece yapılan işleme itiraz ettiği ve durumun görüşülmek üzere İtiraz Komisyonuna taşındığı, anılan Komisyonda kişinin durumu ile ilgili olarak Bakanlık Hukuk Müşavirliğinden görüş alınması ve Müşavirlikten gelecek mütalaa kapsamında işlem tesis edilmesi kararının alındığı, 26/12/2017 tarihli yazı ile Hukuk Müşavirliğinden kişi için yapılabilecek işlem hususunda görüş talep edildiği ifade edilmiştir.

3. Başvuran tarafından Kuruma e-başvuru yoluyla sunulan 22/2/2018 tarihli ek evrakta, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün, başvuranın 22/1/2018 tarihli dilekçesine istinaden 1/2/2018 tarihli cevabi yazısında özetle; Genel Müdürlük tarafından yapılan düzenlemeler ile Danıştay kararları dikkate alındığında fiili çalışma süresinin tespit edilmesi için yapılan incelemede, (C) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı sertifikası ile belirtilen tarihler arasında eksiksiz bir şekilde çalışmış olsa dahi azami 694 gün çalışabileceği, (B) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı eğitimi başlamadan önce en az üç yıllık fiili çalışma süresini tamamlamamış olduğu anlaşıldığından 8548 ID numaralı (B) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı eğitiminin ve (B) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı sertifikasının iptal edilmemesi yönündeki itirazının kabul edilmediği belirtilmiştir.

4. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 15/01/2018 tarihli yazısında özetle;

4.1. Yönetmelik hükümlerinin yürürlükte bulunduğu dönemler itibarıyla yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılabileceği ancak iptal ya da yürütmeyi durdurma kararları sonrasında yeni düzenleme yapıncaya kadarki çalışmaların hizmet sürelerinden sayılmasının mümkün olmadığı şeklinde daha önce görüş verildiği, "...Danıştay'ın iptal veya yürütmenin durdurulması kararını verdiği dönemlerdeki adlarına prim yatırılarak yapılan çalışmaların Yönetmeliğin 8'inci maddesi kapsamında fiili çalışma sürelerinden değerlendirilemeyeceği yönündeki mütalaalarında herhangi bir değişiklik bulunmadığı,

4.2. Diğer taraftan, yargı kararlarında ve doktrinde; kazanılmış hakkın oluşması için hakkın birel bir işlem tesisiyle kişiselleşerek somutlaşması, bunun hukuka uygun olarak gerçekleşmiş olması, hakkın elde edildikten sonra bir süre kullanılması gibi unsurlar arandığı, kazanılmış hakkın gerçekleşmesinin en önemli unsurunun, hukuka uygun olan işlem sonucu elde edilmesi olduğu, buna göre, bahsi geçen ...'ın Yönetmeliğin geçici ikinci maddesi kapsamında adına 1800 gün prim ödendiğini ibraz ederek 24/05/2014 tarihinde yapılan (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavına katılmış olması, bilahare Yönetmeliğin 32'nci maddesi kapsamında yapılan denetimler neticesinde kişinin (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimi için gereken üç yıllık fiili çalışmasını gösterir evraklarının eksik olduğunun tespit edilmiş olması hususları değerlendirildiğinde kazanılmış hakkın varlığından söz edilemeyeceğinin değerlendirildiği,

4.3. Ayrıca, 30/07/2009 tarih, 27305 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin "Başvuru sahibinden bilgi ve belge istenmesine ilişkin esaslar" başlıklı 8'inci maddesinde; "(1) İdare, hizmetleri yerine getirirken başvuru sahibinden istediği bilgi ve belgelerle ilgili düzenlemelerinde aşağıdaki ölçütleri esas alır: a)

Düzenlemeler beyan esas alınacak şekilde hazırlanır. "hükmü, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin "Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları ile denetim" başlıklı 32'nci maddesinin ikinci fıkrasında; "Yetkilendirme ve belgelendirme aşamalarında gerçeğe aykırı belge ibraz edildiği veya beyanda bulunulduğunun bu aşamalarda veya daha sonradan tespiti halinde düzenlenen belgeler Genel Müdürlükçe doğrudan iptal edilir." hükmü yer almakta olduğu, DİBK'nun E.87/1,2,4, K:87/2, T.6.7.1987 (RG. 19.3.1987-19759) sayılı kararında; "... Yokluk ve mutlak butlan haller ile kişinin gerçek dışı beyan ve hilesinin yanlış işlem tesisine neden olduğu hallerde, idare yanlış işlemini böyle bir süre şartına bağlı kalmaksızın geriye yürütür şekilde geri alabilir ..." şeklinde bildirilen görüş de dikkate alındığında, İdarelerce yokluk, açık hata ve hile ile elde edilen işlemler her zaman geri alınabileceğinden görüş istemine konu olay bakımından "İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 32'nci maddesinin ikinci fıkrası hükmünün uygulanmasının uygun olacağı, ...", Anayasanın 128 inci maddesi ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 28'inci maddesi uyarınca yargı kararını uygulama konusunda bağlı yetki içinde bulunan İdarece ilgililerin iptal ya da yürütmeyi durdurma kararları sonrasında yeni düzenleme yapılıncaya kadarki çalışmalarının hizmet sürelerinden sayılmasına hukuken imkan bulunmadığı açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler."*

6. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."*

7. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun;

7.1. "Amaç" başlıklı 1'inci maddesi; "(1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir."

7.2. "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesi; "(.....) d) Eğitim kurumu: İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri ve Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan müesseseleri, (...)

f) (Değişik: 12/7/2013-6495/101 md.) İş Güvenliği Uzmanı: Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı (.....) ifade eder."

7.3. "İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları" başlıklı 8'inci maddesi; "(1) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu

kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür. (...)
(5) İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır. Bakanlık, iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin görevlendirilmesi konusunda sektörel alanda özel düzenleme yapabilir. (Ek cümle: 4/4/2015-6645/1 md.) Sektörel düzenleme çerçevesinde maden ve yapı ile diğer sektörlerde öncelikli olarak hangi meslekî unvana sahip iş güvenliği uzmanlarının görev yapacağını ve bunların yanında görev yapacak diğer mesleklere sahip iş güvenliği uzmanlarının belirlenmesine dair usul ve esaslar, Bakanlıkça belirlenir.”,

7.4. “Mevcut sertifika ve belgeler ile ihtar puanları” başlıklı Geçici 5’inci maddesi “(1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hemşiresi sertifikası veya belgesi ile Türk Tabipleri Birliği tarafından verilen işyeri hekimliği sertifikası sahiplerinden belgeleri geçersiz sayılanlar, mevcut belge veya sertifikalarını bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça düzenlenecek belge ile değiştirmeleri şartıyla bu Kanunla verilen bütün hak ve yetkileri kullanabilirler. Aynı tarihten önce eğitim kurumlarınca verilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini tamamlayanlardan eğitimleri geçersiz sayılanlar ilgili mevzuata göre sınava girmeye hak kazanırlar. Hak sahipliğinin tespitinde Bakanlık kayıtları esas alınır.

(2) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce haklarında kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan eğitim kurumu ve ortak sağlık ve güvenlik birimlerine uygulanan ihtar puanları, kayıtlarda yer alan haliyle yeni yapılacak düzenlemeye aktarılır.”,

8. 29/12/2012 tarih ve 28512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğinin;

8.1. “İş güvenliği uzmanlığı belgesi” başlıklı 8’inci maddesi; “(1) (Değişik: RG-11/10/2013-28792) İş güvenliği uzmanlığı belgesinin sınıfları aşağıda belirtilmiştir: a)

(A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az dört yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyen ve (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olanlara,

2) Mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakülte mezunları ile teknik elemanlardan; iş sağlığı ve güvenliği veya iş güvenliği programında doktora yapmış olanlara,

3) Genel Müdürlük veya bağlı birimlerinde en az on yıl görev yapmış mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakülte mezunları ile teknik elemanlara,

4) İş sağlığı ve güvenliği alanında müfettiş yardımcılığı süresi dâhil en az on yıl görev yapmış mühendis, mimar veya teknik eleman olan iş müfettişlerine,

5) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde uzman yardımcılığı süresi dâhil en az on yıl fiilen görev yapmış mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakülte mezunları ile teknik elemanı olan iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına,

EK-1’deki örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

b) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az üç yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyen ve (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanlara,

2) İş sağlığı ve güvenliği veya iş güvenliği programında yüksek lisans yapmış mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanlardan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı için yapılacak sınavda başarılı olanlara,

3) İş sağlığı ve güvenliği alanında teftiş yapan mühendis, mimar veya teknik eleman olan iş müfettişleri hariç, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında müfettiş yardımcılığı süresi dahil en az on yıl görev yapan müfettişlerden (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olanlara, EK-1'deki örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

c) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanlara,

2) İş sağlığı ve güvenliği alanında teftiş yapan mühendis, mimar veya teknik eleman olan iş müfettişleri hariç Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında müfettiş yardımcılığı süresi dâhil en az on yıl görev yapan müfettişlerden (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimine katılanlara, 3)(Ek:RG-30/4/2015-29342) Üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği lisans programını tamamlayanlardan yapılacak (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olanlara, EK-1'deki örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinin (Değişik ibare: RG-11/10/2013-28792) (3) ve (4) numaralı alt bentlerinde sayılanlar, (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavına doğrudan katılabilirler. Bakanlıkta geçen çalışma süreleri fiilen iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi süresinden sayılır ve bu durumda olanlar Bakanlıktaki görevlerinden ayrıldıkları takdirde hak ettiği belgenin sınavına doğrudan katılabilir.

(3) (Ek:RG-30/4/2015-29342) Sektörel düzenleme çerçevesinde maden ve yapı ile diğer sektörlerde öncelikli olarak hangi mesleki unvana sahip iş güvenliği uzmanlarının ve bunların yanında görev yapacak diğer mesleklere sahip iş güvenliği uzmanlarının belirlenmesine dair usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”,

8.2. “Eğitim kurumlarının görev, yetki ve sorumlulukları” başlıklı 21’inci maddesi; “ (.....) (4)(Değişik:RG-30/4/2015-29342) Eğitim kurumları, iş güvenliği uzmanı olma şartlarını taşımayan kişileri eğitim programlarına kayıt edemezler.

(5) Eğitim kurumları, başvuru esnasında adaylardan katılacakları programın gerektirdiği şartları karşıladığını gösteren belgeleri istemek ve bu belgelerin sorumlu müdür tarafından onaylanmış bir örneğini beş yıl süreyle her bir aday için açılan dosyada saklamak zorundadır. (...),”

8.3. “Eğitim programlarına başvuru” başlıklı 24’üncü maddesi; “ (1) Eğitim programlarına katılmak isteyen adaylar eğitim kurumlarına aşağıdaki belgeler ile başvururlar:

a) Başvuru yapılan eğitim kurumuna hitaben yazılan, adayın hangi eğitim programına katılacağını belirten ve T.C. kimlik numarası ile iletişim bilgilerini içeren ıslak imzalı başvuru yazısı.

b) Adayın katılacağı eğitim programına uygun alanda lisans eğitimi aldığını gösteren diploma veya geçici mezuniyet belgesi.

c) (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programına katılacaklar için (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi ve bu belgeyle en az dört yıl fiilen görev yaptığını gösteren belgeler.

ç) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programına katılacaklar için (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi ve bu belgeyle en az üç yıl fiilen görev yaptığını gösteren belgeler.

(2) Adayların eğitim programlarına katılabilmesi için, ilgili eğitim programının başlangıç tarihinden önce lisans eğitimini tamamlamış ve bu eğitime ilişkin mezuniyet diploması alabilecek yeterliliğe sahip olmaları gerekmektedir. Bu duruma ilişkin gerekli inceleme, başvuru yapılan eğitim kurumu tarafından yapılır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen belgelerin aslı ile birlikte örneğinin getirilmesi halinde eğitim kurumları tarafından tasdiki yapılır. Başvuru sırasında gerçeğe aykırı belge ve beyanda bulunduğu tespit edilenlerin başvuruları reddedilir. Bu durumun sonradan tespiti halinde eğitim, sınav ve belgeleri geçersiz sayılır.

(4) Bu Yönetmelikte belirtilen çalışma sürelerinin tespitinde Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları, diploma veya mezuniyet belgelerinin doğruluğunun tespitinde Yükseköğretim Kurulu kayıtları esas alınır.”,

8.4. “Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları ile denetim” başlıklı 32’nci maddesi;

“(1) Genel Müdürlük eğitimlerin etkin ve verimli bir şekilde verilip verilmediğinin izlenmesi amacıyla kendi görev ve yetki alanına giren konularda eğitim kurumlarını, eğitimcileri ve sorumlu müdürleri, yetki alınan mekânı, İSG-KATİP ile diğer elektronik sistemler veya evrak üzerinden kontrol eder ve denetler.

(2) Yetkilendirme ve belgelendirme aşamalarında gerçeğe aykırı belge ibraz edildiği veya beyanda bulunulduğunun bu aşamalarda veya daha sonradan tespiti halinde düzenlenen belgeler Genel Müdürlükçe doğrudan iptal edilir.

(3) Eğitim kurumlarınca yürütülen her türlü iş ve işleme ilişkin takip, kontrol, izleme, onay verme, başvuru alma gibi faaliyetler, yazılı olarak gerçekleştirilebileceği gibi, elektronik sistemler vasıtasıyla da yürütülebilir. Bu konuda düzenleme yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

(4) Belgesinin geçerliliği askıya alınanlar ve doğrudan iptal edilenlere Genel Müdürlükçe yazılı bildirim yapılır ve Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir. Belgesinin geçerliliği askıya alınan kişi ve kurumların belgelerini tekrar kullanabilmeleri için Genel Müdürlük onayının alınması zorunludur.”, düzenlemelerine haizdir.

8.5. 11/10/2013 tarih ve 28792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikte yapılan değişiklikle “Sınıflar arası yükselme” başlıklı Geçici 2’nci maddesi; “(1) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanlardan; a) Başvurdukları tarihte adlarına 1500 gün prim ödenenler, (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belge sınavına, b) Başvurdukları tarihte adlarına 3000 gün prim ödenenler, (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belge sınavına girmeye hak kazanırlar.

(2) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olanlardan; a) Başvurdukları tarihte adlarına 1800 gün prim ödenenler, (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belge sınavına girmeye hak kazanırlar.”, hükmü eklenmiştir.

8.6. 15/08/2009 tarih ve 27320 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan mülga İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesi; “ (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sertifikaları ile 16/12/2003 tarihinden önce düzenlenen işyeri hekimliği sertifikaları geçerlidir.” hükmü yer almaktadır.

8.7. 27/11/2010 tarih ve 27768 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin “Mevcut belgeler” başlıklı Geçici 1'inci maddesi; “ (1) 16/12/2003 tarihinden önce verilen işyeri hekimliği belgeleri ile Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği belgeleri, 15/8/2009 tarihinden sonra Bakanlıkça verilen iş güvenliği uzmanlığı belgeleri ile işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitici belgeleri geçerlidir. 15/8/2009 tarihinden önce iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlardan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığınca verilen eğitim sonrasında iş güvenliği uzmanlığı sertifikası alanlardan, Bakanlıkça belirlenecek ilave yüz saatlik iş güvenliği uzmanlığı eğitimini tamamlayarak yapılacak sınavda başarılı olanlara mevcut düzenlemeler esas alınarak iş güvenliği uzmanlığı belgesi verilir.” hükmü yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARİF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

9. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; hukuka uygunluk yönünden idarenin yaptığı işlemin mevzuata uygun olduğu, başvurunun mevzuata göre reddedildiği, hakkaniyet yönünden ise; her ne kadar süreç içerisinde mevzuatta değişiklikler ve yürütmeyi durdurma kararları alınmasından dolayı mağduriyet söz konusu olsa da hukuk devletinin gereği olarak yasaların ilgili bütün tarafları bağlayıcı olduğu ve uymak zorunda olduğu, mevzuata ilişkin denetleme ve düzenlemelerin yargı organlarında görülmesi ve neticelenmesinin adaletin tesisi açısından zorunlu olduğu ve nihayet statü hukuku gereği İdarenin başvuruya konu işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırılık teşkil etmediği sonuç ve kanaatine varılarak hazırlanan öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10. Başvuranın: 2005 yılında C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Belgesi aldığı, 2005 ile 2013 yılları arasında İş Güvenliği Uzmanı olarak çalıştığı, İstanbul'da yetkili bir eğitim kurumundan eğitim aldığı, 2013 yılında B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sınavında başarılı olarak belge almaya hak kazandığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belgesinin kendisine gönderildiği, 2013 yılında 6331 Sayılı Kanunun Geçici Maddesi ile getirilen düzenlemedeki şartları sağladığı, dolayısıyla A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı Sınavına girdiği ve başarılı olduğu, ancak idarece 3 yıllık fiili çalışma süresinin dolmadığı gerekçesiyle belgenin verilmediği, bu durumdan mağdur olduğu iddiasıyla belgenin tarafına verilmesi talebine ilişkin olarak; İdare tarafından başvuranın (C) sınıfı İGU belgesi ile en az üç yıl fiili çalışma süresini tamamlamadan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimi aldığı değerlendirilerek eğitiminin iptal edildiği ve kararın kişiye yazı ile bildirildiği, sürecin devamında başvuranın idarece yapılan işleme itiraz ettiği ve durumun görüşülmek üzere İtiraz Komisyonuna taşındığı, anılan Komisyonda kişinin durumu ile ilgili olarak Bakanlık Hukuk Müşavirliğinden görüş alınması ve Müşavirlikten gelecek mütalaa kapsamında işlem tesis edilmesi kararının alındığı başvuru dosyasından anlaşılmaktadır.

11. Kurumumuza gönderilen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi neticesinde ;

11.1. Başvuranın, 23/09/2005 tarih ve 2005020236 sertifika numarası ile (C) sınıfı İş güvenliği uzmanı olarak yetkilendirildiği, (B) sınıfı İGU eğitimine katıldığı, eğitimi tamamlayarak 18/05/2013 tarihinde yapılan (B) sınıfı İGU sınavına katılarak başarılı olduğu ve tarafına 12/06/2013 tarihli ve 13938 numaralı (B) sınıfı İGU belgesi düzenlendiği, 24/05/2014 tarihinde yapılan (A) sınıfı İGU sınavına katılarak başarılı olduğu ve (A) sınıfı İGU belgesi almaya hak kazandığı, Genel Müdürlüğün İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin 32'nci maddesi kapsamında kayıtlarında geriye dönük inceleme başlatılarak eğitim kurumlarından (B) sınıfı İGU eğitimi alan kursiyerlere dair evrak talep edildiği, ilgili eğitim kurumuna da 15/08/2014 tarihli ve 12010 sayılı yazı gönderildiği, anılan kurumdan ilgili eğitime katılan kursiyerlere ait fiili çalışma sürelerini gösterir belgeleri 08/09/2014 tarihli ve 34779 sayılı evrak ile taraflarına gönderdiği ve şikâyetçinin evraklarının incelendiği, ancak süresi yeterli olmadığından İSG-KATİP üzerinden kişiye, fiili çalışma sürelerini gösterir evrakları sunması gerektiği ve bu evrakların incelenip uygun bulunması halinde 24/05/2014 tarihli sınavla hak kazanmış olduğu (A) sınıfı İGU belgesinin İSG-KATİP'e tanımlanabileceğinin duyurulduğu, şikâyetçinin, 20/12/2016 tarihli ve 37123 sayılı yazı ile Genel Müdürlüğe (A) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesinin düzenlenmesi talebi ile başvurduğu, ancak bahse konu duyuruda belirtilen evrakı göndermediğinden kişiye ilgili evrakın gönderilmesi için 02/01/2017 tarihli ve 28 sayılı yazı ile bilgi verildiği,

11.2. Bakanlık Hukuk Müşavirliğinden kişilerin iş güvenliği uzmanlığı ile ilgili mevzuatın yürürlükte bulunduğu dönemlerde yaptığı çalışmalar dışında Danıştay'ın iptal veya yürütmenin durdurulması kararını verdiği dönemlerdeki adlarına prim yatırılarak yaptıkları çalışmaların bir üst belge sınavına geçişte aranan fiili çalışma sürelerinden sayılıp sayılmayacağı hususunda görüş talep edildiği, Hukuk Müşavirliğinin 25/08/2016 ve 14/04/2017 tarihli görüş yazısında, **yalnızca Yönetmelik hükümlerinin yürürlükte bulunduğu dönemler itibari ile yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılabileceği ancak iptal yada yürütmeyi durdurma kararları sonrasında yeni düzenleme yapıncaya kadar yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılmasının mümkün olmadığı mütalaa edildiği**, başvuranın durumu ile ilgili olarak (C) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesinin geçerli olduğu azami süreler belirlenerek ve bu sürelerin tamamında çalışmış olduğu varsayılarak incelendiği, **toplam 516 günlük çalışmasının bulunduğu** ve en az üç yıllık fiili çalışma süresini tamamlamadan (B) sınıfı İGU eğitimi aldığı tespit edildiği, (C) sınıfı İGU belgesi ile en az üç yıl fiili çalışma süresini tamamlamadan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitimi aldığı tespit edildiğinden şikâyetçinin eğitiminin iptal edildiği anlaşılmıştır. Öte yandan; 1/2/2018 tarihli başvurana gönderilen yazıda **“(C) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı sertifikası ile belirtilen tarihler arasında eksiksiz bir şekilde çalışmış olsa dahi azami 694 gün çalışabileceği”** hesaplamasının yapıldığı tespit edilmiştir.

12. Başvuru konusu ile ilgili mevzuatta süreç içerisinde değişiklikler söz konusu olmuş olup, mevzuatta bazı maddeler hakkında Danıştay tarafında iptal veya yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir. Konu hakkında;

12.1. İlk defa 20/01/2004 tarihli ve 25352 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde Sertifika işlemlerinin yapıldığı, Danıştay 10'uncu Dairesinin 28/03/2006 tarihli ve E:2004/6075, K:2006/2159 sayılı kararı ile sertifikaların geçerliliğine dair hükmün iptal edildiği

12.2. Bunun üzerine İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından 15/08/2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik” in Geçici 1'inci maddesinde yer alan; “Bu

Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, Bakanlıkça verilen İşyeri hekimliği ve İş güvenliği uzmanlığı sertifikaları ile 16/12/2003 tarihinden önce düzenlenen İşyeri Hekimliği sertifikaları geçerlidir.” hükmü ile sertifikaların dayanağının geçerli hale getirilmesine yönelik düzenlemeye gidildiği, yapılan düzenlemenin ardından, Danıştay 10’uncu Dairesinin 24/09/2010 tarihli ve 2010/2441 esas numaralı kararı ile bahsi geçen Yönetmeliğin Geçici 1’inci maddesinin “Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, Bakanlıkça verilen İş Güvenliği Uzmanlığı sertifikaları geçerlidir.” hükmünü içeren kısmının yürütülmesinin durdurulmasına hükmedildiği,

12.3. 27/11/2010 tarihli ve 27768 sayılı Resmi Gazete’de “İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik”, “İşyeri Hekimlerinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” ve “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği”nin yayımlanarak yürürlüğe girdiği, bu yönetmeliklerden “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği” nin Geçici 1’inci maddesi ile daha önceden belgelendirilmiş kişilerin durumları hakkında; “16/12/2003 tarihinden önce verilen İşyeri Hekimliği belgeleri ile Bakanlıkça verilen İşyeri Hekimliği belgeleri, 15/8/2009 tarihinden sonra Bakanlıkça verilen İş Güvenliği Uzmanlığı belgeleri ile İşyeri Hekimliği ve İş Güvenliği Uzmanlığı eğitici belgelerinin geçerli olduğu, 15/8/2009 tarihinden önce İş Güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlardan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığınca verilen eğitim sonrasında İş Güvenliği Uzmanlığı sertifikası alanlardan, Bakanlıkça belirlenecek ilave yüz saatlik İş Güvenliği Uzmanlığı eğitimini tamamlayarak yapılacak sınavda başarılı olanlara mevcut düzenlemeler esas alınarak iş güvenliği uzmanlığı belgesi verilir,” hükmü ile yeni bir düzenlemeye gidildiği,

12.4. Bahsi geçen son düzenlemenin ardından Danıştay 10’uncu Dairesinin 13/06/2011 tarihli ve 2011/1074 esas numaralı kararı ile “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği” nin Geçici 1’inci maddesinin ikinci cümlesinde yer alan; “15/8/2009 tarihinden önce iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanlardan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığınca verilen eğitim sonrasında İş Güvenliği Uzmanlığı sertifikası alanlardan, Bakanlıkça belirlenecek ilave yüz saatlik İş Güvenliği Uzmanlığı eğitimini tamamlayarak yapılacak sınavda başarılı olanlara mevcut düzenlemeler esas alınarak İş Güvenliği Uzmanlığı belgesi verilir.” hükmünün yürütülmesinin durdurulduğu,

12.5. Akabinde, 30/06/2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Geçici 5’inci maddesinde yer alan “Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Bakanlıkça verilen İşyeri Hekimliği, İş Güvenliği Uzmanlığı ve İşyeri Hemşiresi sertifikası veya belgesi ile Türk Tabipleri Birliği tarafından verilen İşyeri Hekimliği sertifikası sahiplerinden belgeleri geçersiz sayılanlar, mevcut belge sertifikaların bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça düzenlenecek belge ile değiştirmeleri şartıyla bu Kanunla verilen bütün hak ve yetkileri kullanabilirler. Aynı tarihten önce eğitim kurumlarınca verilen İşyeri Hekimliği ve İş Güvenliği Uzmanlığı eğitimlerini tamamlayanlardan eğitimleri geçersiz sayılanlar ilgili mevzuata göre sınava girmeye hak kazanırlar. Hak sahipliğinin tespitinde Bakanlık kayıtları esas alınır.” hükmü ile birlikte ilgili kişilerden bir yıl içinde Genel Müdürlüğe başvuruların sertifikalarının yeniden düzenlenerek geçerli hale getirildiği görülmektedir.

13. 2004 tarihinde Yönetmeliğin yürürlüğü girdiği tarih ile 2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girdiği tarih arasında İşyeri Hekimliği ve İş Güvenliği uzmanlarının sertifikalarına ilişkin olarak Danıştay tarafından 2006 ve 2010 yılında Yönetmelik hükmünün iptaline ve 2011 yılında Yönetmelik hükmünün yürütülmesinin durdurulmasına karar verildiği, Yönetmelikte müteaddit defalar hükmün iptalinden önce düzenlenen sertifikaların geçerliliğine dair düzenlemeler yapıldıysa da Danıştay kararlarıyla sertifikaların dayanağına ilişkin

madde hükümleri iptal edilmiş veya ilgili Yönetmelik hükümlerinin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Neticede 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile konu açıklığa kavuşturularak önceden düzenlenen sertifikaların yasal dayanağa sahip olması sağlanmış, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Geçici 5'inci maddesi kapsamında Genel Müdürlüğe başvuran kişilerin belgeleri geçerli hale getirilmiştir.

14. İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik uyarınca (C) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesiyle **en az üç yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyen ve (B) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı eğitimine katılarak yapılacak (B) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanlara (B) Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesinin verilebileceği**, eğitim kurumlarının, iş güvenliği uzmanı olma şartlarını taşımayan kişileri eğitim programlarına kayıt edemeyeceği, Eğitim kurumları, başvuru esnasında adaylardan katılacakları programın gerektirdiği şartları karşıladığını gösteren belgeleri istemek ve bu belgelerin sorumlu müdür tarafından onaylanmış bir örneğini beş yıl süreyle her bir aday için açılan dosyada saklamak zorunda olduğu açıkça belirtilmiştir.
15. **Uyuşmazlığın temeli Danıştay tarafından düzenleyici işlem olan Yönetmelik hükmünün iptali ya da yürütmesinin durdurulması kararları sonrasında yeni düzenleme yapıncaya kadar yapılan çalışmaların iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile en az üç yıl fiilen görev yapmış olma şartı kapsamında sayılıp sayılmayacağı noktasında düğümlenmektedir.**
16. Anayasa'nın 2. Maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk Devleti olduğu belirtilmekte, hukuk güvenliğinin sağlanması, hukuk devletinin ön koşulların biri olarak kabul edilmektedir. (Anayasa Mahkemesinin 15/10/2009 tarihli ve E. 2007/44, K. 2009/148 sayılı kararı) Somut olay kapsamında başvuranın 16/06/2006-16/12/2006 tarihleri arasında Balsu Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ. unvanlı işyerinde, 17/05/2010-17/05/2011 tarihleri arasında Namet Gıda San. ve Tic. AŞ. unvanlı işyerinde, 04/04/2007-09/08/2011 tarihleri arasında SASKİ'de bahsedilen firma ve kurumla iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi kapsamında fiilen çalıştığının Kurumumuza sunulan belgelerden açıkça anlaşıldığı, ancak 6331 sayılı Kanunla sertifikalar geçmişe dönük olarak geçerli hale getirilmişken idarece Yönetmelik hükmünün iptali ya da yürütmesinin durdurulması kararları sonrası ile yeni düzenleme yapıldığı tarih arasındaki çalışmaların fiili çalışma olarak sayılmamasının hukuki güvenlik ve idari istikrar ilkeleri bakımından da değerlendirmeye muhtaç olduğu görülmüştür.
17. Bakanlık Hukuk Müşavirliğinin 25/08/2016 ve 14/04/2017 tarihli görüşlerinde yalnızca Yönetmelik hükümlerinin yürürlükte bulunduğu dönemler itibari ile yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılabileceği ancak iptal ya da yürütmeyi durdurma kararları sonrasında yeni bir düzenlemeye kadar yapılan çalışmaların hizmet sürelerinden sayılmasının mümkün olmadığı mütalaa edilmişse de idarenin Danıştay'ın Yönetmelik hükmünün iptaline hükmettiği tarih ile yeni Yönetmelik hükmü çıkarılması arasındaki fiilen çalışılan süreleri çalışılmış kabul etmemesinin hakkaniyete aykırı olduğu, (aksi takdirde başvuranın iş güvenliği açısından yaptığı denetimlerin tartışmalı hale gelebileceği, eksik denetim yapılmış olması ihtimalinde sertifikaları iptal edilen kişilerin bu davranışından sorumlu tutulamayacakları gibi vahim sonuçlarının ortaya çıkabileceği); Bakanlığın Yönetmelik hükmünün ilk defa iptal edilmesinin ardından sertifikaların geçerliliğine ilişkin yeni Yönetmelik hükmü getirerek önceki sertifikaları geçerli kıldığı ve ardından bu hükümlerin de iptal edildiği, Bakanlığın **Yönetmelik hükmünün iptali ya da yürütmesinin durdurulması kararları sonrasında yeni düzenleme yapıncaya kadar yapılan çalışmaların fiilen görev yapmış olma şartı kapsamında sayılmayacağı ve bu nedenle verilmiş olan**

sertifikanın iptali yönündeki işlemin 2006 tarihli ilk Danıştay kararından 10 yıl sonra yani 2016 yılında tesis edildiği de dikkate alındığında, bu durumun mağduriyetin büyümesine yol açtığı, 2012 yılında Kanun çıkarılması ve Kanuna eklenen geçici fıkra ile bu mağduriyetin giderilmesi yönünde adım atıldığı ancak Bakanlık tarafından yararlandırıcı hükmün dar yorumlandığı ve fiilen çalışılan sürelerin İş Güvenliği Uzmanı olarak çalışılan süreler arasında sayılmadığı görülmüştür.

18. Danıştay 8. Dairesinin 17/2/1998 tarihli ve E. 1996/3855, K.1998/460 sayılı kararında, “hukuka aykırılığı yargı kararıyla saptanmış bazı genel düzenleyici işlemlerin iptali ile bu genel düzenleyici işleme dayanarak tesis edilen işlemlerin bütün hukuksal sonuçlarıyla ortadan kaldırılması bazı durumlarda imkansız olmakta veya haksız sonuçlara NEDEN OLABİLMEKTEDİR... Dava konusu olayda, yönetmeliğin değişik hükümlerine göre tesis edilen dava konusu il trafik komisyonu kararından hemen sonra 20.6.1995 tarihinde sonuçlanan ihale ile 190 adet ticari minibüsün ihaleye katılan kişilere satışının YAPILDIĞI GÖRÜLMEKTEDİR. Dairemizin 26.6.1995 gün ve 1316 esas sayılı kararıyla yönetmelik değişikliğine ilişkin işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmesi ile bu işlemin tesis edildiği tarihten itibaren ortadan kalktığı açık ise de bu yönetmelik değişikliği uyarınca davalı idarece belediyeden teklif alınmaksızın yapılan ihaleye katılarak, iyiniyetle hak sahibi olan üçüncü kişilere verilen ticari plakaların geri alınması, idari işlemlerdeki kararlılık ilkesine uygun olmadığından, dava konusu ihalenin iptaline ilişkin mahkeme kararı bu gerekçeyle hukuka UYGUN BULUNMAMIŞTIR.” denilmek suretiyle genel düzenleyici işlemlerin iptaline rağmen bu genel düzenleyici işleme dayanak tesis edilen işlemlerin bütün hukuksal sonuçları ile ortadan kalkmasının bazı durumlarda imkansız olması veya haksız sonuçlara neden olması nedeniyle genel düzenleyici işleme dayalı işlemin iptal edilmemesi gerektiği yönünde yerel mahkeme kararının bozulması yönünde karar vermiştir.

19. Bir başka Danıştay kararında, Danıştay 12. Dairesinin 28.10.2008 tarihli ve E. 2008/4343, K. 2008/5507 sayılı kararında, “verilen iptal kararı ile iptali istenilen idari işlemin tesis edildiği tarihten itibaren ortadan kalkacağı ve o işlemin tesisinden önceki hukuki duruma dönüleceği tartışmasız olmakla birlikte, hukuka aykırılığı yargı kararı ile iptal edilen genel düzenleyici işlemlerinin iptali ile bu genel düzenleyici işleme dayanarak tesis edilen bireysel işlemlerin de bütün hukuksal sonuçları ile ortadan kalkıp kalkmayacağı, genel düzenleyici işleme dayanılarak tesis edilen bireysel işlemlerin uzun süre uygulandığı ve bu süre içinde kişilerin elde ettiği önel kazanımlarının geri alınmasının mümkün olmadığı durumunda, idari istikrar ilkesi ve kazanılmış hak kavramlarına aykırılık oluşturabilecek olması nedeniyle, somut olay çerçevesinde irdelenmesinin gerekeceği kuşkusuzdur. Bu bağlamda, olayımızda, Danıştay 12. Dairesi tarafından verilen yürütmenin durdurulması kararının dava açan kişi açısından uygulanabilir olmasının tek yolunun sınavın yeniden yapılmasının olması ve yargı kararıyla şartnamenin hukuka aykırı olduğunun belirlenmiş olması nedeniyle, idarenin bu işlem ve buna dayanarak tesis ettiği tüm işlemleri her zaman geri alabilecek olması karşısında, sınavların ve bu sınavlara dayanarak tesis edilen atama işlemi ve sözleşmelerin geri alınarak yeniden yapılmasının, birey yönünden uzun bir süre uygulanarak önel kazanımlar oluşturmamış olması nedeniyle mümkün olduğu gözetildiğinde, dava konusu geri alma işlemlerinin idari istikrar ilkesine aykırılık oluşturmayacağı ve hukuk güvenliği ilkesini zedelemeyeceği gibi, düzenli ve saygılı idare ilkesinin de bir gereği olduğu açıktır...**Bu nedenle dava konusu işlemlerin iptaline ilişkin idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.” İfadesi kullanılarak** birey yönünden uzun bir süre uygulanarak önel kazanımlar oluşturmamış olması, idari istikrar ve kazanılmış hak ilkeleri yönünden bir değerlendirme yapmanın gerekliliğinin altı çizilmiştir.

20. Anayasa Mahkemesi kararında kazanılmış hak, “özel hukuk ve kamu hukuku alanlarında genel olarak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel yasa kurallarının bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunması” olarak tanımlanmış ve “Kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın, yeni yasadan önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekir. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel niteliğe dönüşmüş haktır.” İfadesi kullanılmıştır (Anayasa Mahkemesinin 15/10/2009 tarihli ve E. 2007/44, K. 2009/148 sayılı kararı). Somut olayda başvuranın Kanuni dayanağa sahip Yönetmelik hükümlerine göre C sınıfı belgeyi 2005 yılında aldığı ve Yönetmeliğin yürürlükte bulunduğu dönemde hukuka uygun olarak iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi yaparak üç yıldan fazla fiili çalışma gerçekleştirdiği ve bu süreçte firmaların da İş Güvenliği Uzmanı görevlendirme şartını karşılamış sayıldığı anlaşılmıştır. Ayrıca Kanunun ilgili hükmü üzerine sertifikaların geçerli sayılmasıyla Murat Çakır’ın C sınıfı sertifika almaya hak kazandığı, B sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı eğitimine katıldığı esnada kendisine yeterli fiili çalışmasının bulunmadığı şeklinde bir bilgilendirmenin de yapılmadığı, bu konuda asıl sorumluluğun Bakanlıkta ve ilgili eğitim kurumunda olduğu kanaatine varıldığından somut olay kapsamında, başvuranın fiili çalışma olgusunun yukarıda bahsi geçen Danıştay kararları çerçevesinde değerlendirilmesi, bu kapsamda fiilen çalışılmış sürelerin genel düzenleyici işlemlerin iptali ile bu genel düzenleyici işleme dayanarak tesis edilen işlemlerin bütün hukuksal sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasının haksız sonuçlara neden olduğu hususu da dikkate alınarak Bakanlığın mağduriyeti giderme yönünde işlem tesis etmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

21. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın 2006 yılından itibaren fiili çalışmalarının bulunduğu, 2006 yılından 2016 yılına kadar idarece yapılan denetimlerin veya sertifikaların geçersizliğine ilişkin bir tespit veya bilgilendirmenin yapılmadığı, sözleşmeler ile fiili çalışma olgusunun ispatlanabildiği dikkate alındığında başvuranın fiili çalışmalarının sırf Danıştay’ın iptal ve yürütmeyi durdurma kararları bulunduğu gerekçesiyle yok sayılmasının hakkaniyete aykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

22. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde, hesap verilebilirlik, şeffaflık, kararların gerekçeli olması ilkelerine uygun davrandığı ancak İdarenin “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkesine” uymadığı tespit edildiğinden İdarenin bundan böyle bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

23. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelere ve dosya kapsamına göre **BAŞVURUNUN KABULÜ İLE;**

3 yıllık fiili çalışması bulunan başvurana ilgili İş Güvenliği Uzmanlığı belgesinin verilmesi yönünde işlem tesis etmesi için **ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA TAVSİYEDE** bulunulmasına,

6328 sayılı Kanununun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca** bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi